

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Na Balkanu.

Francosko uradno poročilo o položaju srbske armade.

28. januarja.

Umikanje srbskih kontingentov, ki so ostali v Albaniji, se vrši v dobrem redu in brez posebnega incidenta. Umikanje je posebno pospešno vsled ugodnega vremena in pa ker je posebni angleški oddelek napravil čez glavne reke mostove. Ob cestah, po katerih se umikajo srbske čete, so bila pripravljena skladišča z živili. Topove, municijske vozove in municijo, ki so jo pustili Srbi v Sv. Ivanu Meduanskem, so spravile francoske ladje v Brindisi. Vkrčevanje srbskih čet se v redu nadaljuje. Avstrijske predstraže se bližajo Sv. Ivanu.

Četverozvezne čete so zasedle Karaburnu.

Solun, 28. januarja.

Mornariški vojaki z angleških, francoskih, italijanskih in ruskih vojnih ladij, ki se nahajajo v pristanišču, so se izkrcali na polotoku Karaburnu, kjer se nahaja grška trdnjava. Posadka se ni prav nič upirala.

Karaburnu se imenuje polotok ob vhodu v solunsko pristanišče. Na njem se nahaja turška trdnjava, ki so jo Grki nekoliko modernizirali.

Lješ in Sv. Ivan zasedena.

Dunaj, 29. januarja.

Naše čete so zasedle Lješ in jadransko pristanišče Sv. Ivana Medue. Vplenile so mnogo zalog. V Črni gori je položaj neizpremenjeno miren. Iz raznih krajev dežele prihajajo poročila, da je priredilo prebivalstvo četam slovesen sprejem. Orožja se je oddalo do sedaj skupaj s plenom z Lovčena pri glavnih zbirališčih: 314 topov, nad 50.000 pušk in 50 strojnih pušk. Štetje še ni končano.

Plen v Sv. Ivanu.

Dunaj, 30. januarja.

V Črni gori mir. V Sv. Ivanu Medui smo vplenili 2 topa, prav mnogo artiljerijske municije in velike zaloge kave in krušnih sadov.

Angleži so zasedli Kumkale.

Milan, 30. januarja.

Angleži so zasedli fort Kumkale nasproti Karaburnu v Solunskem zalivu. Aliiranci so spravili grško posadko forta Karaburnu v Solun. Fort je zaseden od ententnega vojaštva. Na trdnjavi viharajo zastave aliirancev, sredi njih tudi grška zastava.

Angleži aretirajo Nemce na Kreti.

Rim, 30. januarja.

„Agencia Stefani“ javlja preko Aten: V Rethymo na Kreti se je izkrcal oddelek Angležev ter aretiraj nemškega državljana Walterja Mase-ter, ki stanuje v nekem tanikajšnjem hotelu.

Novi italijanski vrhovni poveljnik v Albaniji.

Lugano, 31. januarja.

Vrhovni poveljnik albanskega ekspedicijskega zbora je general Botazzi.

Položaj v Črni gori.

Dunaj, 1. februarja.

Položaj v Črni gori in okrog Skadra je neizpremenjeno miren. Prebivalstvo se vede, da ni nič boljšega želeli.

Napad nekškega zrakoplova na Solun.

Berolin, 1. februarja.

Ena naših zračnih ladij je napadla ladje in utrdbe entente v solunskem pristanu in se je videlo, da z dobrim uspehom.

Naše čete v Albaniji so prodrle čez reko Mati.

Dunaj, 2. februarja.

V Albaniji so dospele naše prednje čete brez

boja na južni breg reke Mati. V Črni gori popolen mir. Nobenih posebnih dogodkov.

Veliki požari v solunskem pristanišču.

Berolin, 2. februarja.

Naši letalci so opazovali v solunskih pristaniških napravah velike požare, ki jih je očitno povzročil napad našega zrakoplova.

Podmorski čoln pred Solunom.

Iz Soluna poročajo dne 30. januarja, da je moral ostati dne 29. januarja neki angleški transportni parnik z municijo zaradi defekta na strojih nekaj kilometrov izven pristanišča. Francoski parnik „Annam“ iz Soluna mu je priplul na pomoč, ko se je dvignil nenadoma neki nemški podmorski čoln ter petnajstkrat ustrelil na transportni parnik. „Annam“ je zbežal na odprto morje, podmorski čoln pa je poslal na transportni parnik enega častnika in 6 mož, da pregledajo papirje. Medtem je priklkal poveljnik transportnega parnika z brezžičnim brzjavom pomoč iz Soluna. Kmalu je dospel neki francoski torpedni lovec, ki je prepočil podmorski čoln, onih 6 mož posadke, ki je prišla na transportni parnik, pa vjel. Močno poškodovani parnik so nato spravili v Solun.

Obstreljevanje Drača in Valone.

Dunaj, 3. februarja.

Dne 25. januarja je bombardiralo 5, dne 27. januarja 2 in dne 1. februarja 3 naši hidroplani Drač in zlasti šotorska taborišča pri mestu z uničujočim uspehom. Kljub silnemu obstreljevanju baterij in vojnih ladij so se hidroplani vsakokrat ne- poškodovani vrnili. Dne 2. februarja so trije hidroplani bombardirali Valono ter večkrat zadeli tam pristaniške naprave, flotante in šotorska taborišča. V silnem ognju baterij na kopnem in na ladjah, je bilo eno letalo dvakrat zadeto v motor ter prisiljeno spustiti se na morje. Voditelj skupine, linijski poročnik Konjevič, se je brez odlašanja spustil zraven poškodovanega letala na vsled burje

PODLISTEK.

Aleksander Vlahutza.

Evpraksija.

Dalje.

IV.

S prekrizanima rokama na prsih, glavo kakor pod težo misli nagnjeno preko rame, tako stoji v cerkvenem stolu in poje. Otožno in mehko ji doni glas proti cerkvenem oboku. Kako krasna je, če dviga proti nebu trpeči pogled svojih velikih svetlih oči, ki prihaja kakor iz globine nepojmljive žalosti!

Bled ji je obraz, kakor nikdar prej in modrikasti senci ji obroblija oči, pričujoč o duševnih bojih, o nočeh brez spanja.

Kako nesrečno se je čutila, kako si je želela prijazne besede in tolažbe! Saj ji je nedostajalo besed, da potoži svojo bol, in imela ni nežnočutne tovarišice, ki bi jo umela, ki bi pojmlila one neme bolesi, ki so ji razjedale srce, globoko in neusmiljeno. Kakor svinčen plašč jo je težila samostanska obleka in odpovedati so ji hotele noge. Bilo ji je, kakor da se mora zgruditi.

V takih trenutkih je želela, da bi se podrli cerkveni stebri in jo pokopali pod razvalinami. Včasih se je izvil iz njene mehke tožeče molitve vzklík obupa, obraz ji je zažarel v neskončni, mo- gočni strasti. Misli so ji prodirale v praznoto, ki jo je videla pred seboj. Ves svoj obstoj je videla vtesnjen za vedno v kuto, ki jo bo tiščala kakor težka peza do smrti. Obšla jo je v temnem obupu neizrecna boleš in čutila je, da mora pokopati vso svojo mladost za temnim samostanskim zidovjem.

Od onega dne ni nihče več videl, da bi se Evpraksija smejala. Vedno so jo obvladale le otožne

misli in omahovala je v neskončni muki. Vidno je hiral. Čutila je, da ji plamen razjeda srce, a proti nikomur ni zinila o tem niti besedice.

V.

V hiši gospe Pastijeve, v sobi, v katere oknih žari zahajajoče solnce, leži v naslanjaču Evpraksija in toži bol petnajstletnemu dečku, ki jo posluša z udano pozornostjo. In obema silijo solze v oči. Saj je tudi on sirota.

Semtertja pride gospa Pastijeva ter se vsede polna materinske skrbnosti k nesrečnim otrokoma. Motri ju z gorkimi, ljubezen in sočutje izražajočimi pogledi.

„Ni več upanja“, ji je rekel zdravnik, a vseeno se nadeja, da ju bo še rešila. Ko ji je umrl mož, je vzela šele komaj devetletnega Jurija v svojo oskrbo. V neprestani bolezni, izmučeno od samih zdravil, je potekalo njegovo življenje. A nikdar ni obžalovala koraka, ki ga je storila sama iz proste volje.

Nekoč ji je pravil zdravnik, da je v samostanu mlada sestra, ki hira za isto boleznijo in koje življenje utegne vsak hip ugasniti.

Par dni kasneje je bila Evpraksija že v hiši milosrčne gospe, ki je smatrala za poklic svojega življenja lajšati otrokoma njuno bol. Rada je dolgo postajala med njima, ju ljubeznivo motreč z očmi. Povpraševala ju je skrbno; ako se res dobro počutita, ako želita kaj jesti, ali, ako naj jima prinese kaj posebnega seboj. Skratka, neprestano je mislila le na to, da jima izpolni vsako željo.

VI.

Ob oknu z razgledom na vrt sta stala in skozi orumenelo jesensko listje gledala solnčni za-

hod. Težko jima je bilo srce. Misli so se jima srečavale na isti poti in prožeta istega strahu si nista upala spregovoriti. Med padanjem listja ob zatonu jesenskega solnca slutijo bolni na pljučih bližanje usodne ure. Pritisnila sta se drug drugega, kakor da bi ju pretresal mraz.

Lice je Evpraksiji žarelo. Tik pod sencema sta se pojavili svetlordeči lisi. Od nepoznanega ognja ji je vzplamtelo telo, drhtela je po celem životu in položivši roki okoli dečkovega vratu, ga je pritisnila s tako silo na svoje prsi, da je ubogemu Juriju skoro pošla sapa. Skušal se je oprostiti in z boleznim glasom je prosil:

„To me boli, čemu me tako stiskaš?“

A vse strasti, ki so toliko časa počivale v globočini njenih prsi, so se hipno v njej vzbudile. Val divjega plamena ji je prešinil telo. Začutila je krčevito, globoko, žgoče, neutešljivo in njej sami nepojmljivo poželenje. In ta nerazumljiva strast, ki ji je napolnila žile kakor z raztopljenim kovino, ji je omračila pogled in misli. Ni več vedela kaj dela in kakor brez uma je privila dečka na prsi ter ga skoro udušila s svojimi vročimi in neskončnimi poljubi.

Ko ga je izpustila, ji je pogledal vprašaje v oko. Njen medli, trudni pogled je strmел v praznoto kakor po omedlevici.

Ves večer je sede sanjarila, ne da bi izpregovorila besede.

A ko je ostala sama v samotni tišini sobe, je legla vsa izmučena na posteljo, luči pa ni ugasnila, kajti bala se je smrti in teme.

Konec sledi.

močno vzburkano morje in posrečilo se mu je kljub ognju baterij v Sasenu in kljub dvema rušilcema, ki sta se s polno paro bližala, vzeti oba nepoškodovana letalca častnika v svoj aparat, poškodovano letalo temeljito storiti nerabno in z dvojnimi moštvom ravno še ob pravem času se dvigniti ter se po 220 km dolgem poletu srečno vrniti v Kotor.

Naše čete v Albaniji prodrle do Kruje.

Dunaj, 3. februarja.

V Albaniji prodirajoče avstro-ogrske čete so dospele s svojimi prednjimi četami v pokrajino zapadno od Kruje. V Črni gori ničesar novega.

Delna demobilizacija grške vojske.

Bern, 3. januarja.

„Information“ poroča iz Aten, da je grška vlada glasom zatrdil političnih krogov sklenila delno demobilizacijo grške vojske. Kraljeva odredba, ki odreja odpust letnikov 1882—1890, bo objavljenja v kratkem. Rezervni častniki letnikov 1890—1892 so bili ravnokar odpušteni.

Drač in Valona v nevarnosti.

Pozzi premotriva v „L' Oeuvre“ dosedanje delovanje avstro-ogrskega generala Kövessa, ki dokazuje ženjalno logiko. Ako pade Drač, bo zmagovalcem odprta vsa Albanija, tako da mora pasti tudi Valona. Tako bi dobili sovražni podmorski čolni najboljše bazo, da onemogočijo paroplovbo v Jonskem morju. — Adrija je že takorekoč last Avstro-Ogrske. Pozzi se boji, da prva posledica zavzetja Albanije, bo glavni sunek osrednjih držav in njihovih zaveznikov na Solun.

Nove francosko-angleške nasilnosti.

Berolinski listi javljajo iz Haaga: Ententa je sporočila grški vladi, da namerava organizirati na otokih Sredozemskega in Egejskega morja deset oporišč za svoje torpedne flotilje.

Pogajanja s kraljem Nikito.

„Novoje Vremja“ trde, da so se že leta 1913. vršila med kraljem Nikito in avstrijskim ministrstvom pogajanja, da bi Črna gora odstopila Lovčen, v zameno pa dobila Skader. Srbska, italijanska in ruska vlada pa so o teh pogajanjih izvedele in Rusija je Črno goro prisilila, da jih je takoj opustila.

Položaj v Romuniji.

Sofijski poročevalec „Berliner Tagblatta“ dr. Lederer poroča, da se položaj v Romuniji postruje. Agitacija četverozveze postaja vedno živahnjša in ustvarja razmere, ki dajejo centralnim državam misliti. Romunska vlada je slabotna in tako se razvijajo dogodki v gospodarskem in vojaškem oziru neugodno.

Centralni državi ste nakupili v Romuniji 50 tisoč vagonov žita in krmil, toda intrige entente ustvarjajo izvršitvi tozadevne pogodbe največje težkoče in ogrožajo izvoz romunskega žita v Avstrijo in Nemčijo.

V mnogo večji meri pa vzbuja vojaški položaj v Romuniji zanimanje sofijskih političnih in diplomatskih krogov. Akoravno v Romuniji dosedaj ni bila odrejena splošna mobilizacija, se nahaja vendar osem desetih romunske armade pod orožjem in večina teh čet je koncentrirana ob romunsko-bolgarski ter romunsko-ogrski meji, med tem ko posadke ob Besarabski meji niso bile ojačene. Del težke obrežne romunske artiljerije se nahaja še vedno na bolgarski in ogrski meji, kamor so jo bili že pred meseci prepejajali z obale Črnega morja.

Jasno je, da vzbujajo te razmere največjo pozornost centralnih držav. Četverozveza ne taji, da hoče, v trenutku, ko naj prične njena velika splošna ofenziva na vseh frontah, prisiliti tudi Romunijo in Grško, da se ji pridružita. Naravno bi se moglo pri teh razmerah pokazati za potrebno, zahtevati od Romunije, da precizira svoje stališče. Sredstev centralnim državam in njunim zaveznikom gotovo ne nedostaja in Angleži ter Francozi bi si morali le sebi samim pripisati, ako bi njihove metode proti Grški vsaj v tem oziru postale za centralne države merodajne.

Iz Bukarešte poročajo: V četrtek se je vršil v stanovanju ministrskega predsednika Bratiana važen ministrski svet, ki se je bavil z zunanjim položajem in z raznimi dnevnimi vprašanji.

„Adeverul“ hoče vedeti, da sta sklenili Romunija in Grška posebno pogodbo, v kateri sta si medsebojno obljubili nevtralnost in se zavezali, da ena brez druge ne poseže v vojno.

Iz Sofije poročajo: Nemški poslanik v Bukarešti je storil potrebne korake, da se informira pri romunski vladi o značaju prodaje 80.000 vagonov žita Angležem. Ta prodaja je bila sklenjena v očitnem namenu, otežkočiti izvoz romunskega žita v centralne države. Zdi se, da priznavajo merodajni romunski krogi pravilnost tega naziranja.

„Pester Lloyd“ javlja preko Amsterdama iz Bukarešte: Ministrski predsednik Bratianu je izjavil italijanskemu poslaniku: „Zunanja politika Romunije ostane nevtralna.“ — Isti list poroča iz Sofije: Bolgarski krogi presojujejo romunsko politiko

optimistično. Romunija bo ostala nevtralna, ali pa bo šla s centralnimi državama.

„A Vilag“ je izvedel, da je Romunija ruski vladi sporočila, da se bo njena armada pridružila le v tem slučaju, ako vdoro Rusi preko Bukovine na Sedmograško. Tako si je razlagati neprestane ruske sunke ob Besarabski meji.

Med centralnimi državama in romunsko eksportno komisijo se vrše, kakor poroča „Vossische Zeitung“, pogajanja za izvoz 100.000 vagonov kornu in drugega žita v Avstrijo in Nemčijo.

Bolgarija in Romunija.

Sofija, 2. februarja. Bolgarski generalni štab je proglasil Ruščuk za vojno ozemlje. Promet med Bolgarijo in Romunijo preko Donave je ustavljen ter se vrši le še preko Dobrudže. Ta ukrep je vzbudil v političnih krogih veliko pozornost.

Vojna z Italijo.

Posamezni boji na italijanski fronti.

Dunaj, 2. februarja.

V dolini Sugana, zapadno od Roncengna, smo odbili protinapade nekega italijanskega bataljona. Na pobočju Col di Lana smo v boju moža proti možu vzeli in razstrelili sovražno sapersko pozicijo. Ob soški fronti topovski boj.

Uspeh naših čet pri Tolminu in Sv. Luciji.

Dunaj, 3. februarja.

Ob primorski fronti je bil topovski boj na več točkah zopet zelo živahen. Ob tolminskem mostišču so razširile naše čete s saperskimi napadi svoje pozicije zapadno od Sv. Lucije. V nekem jarku, ki ga je sovražnik izgubil, smo našli mnogo mrtvih in vojnega materiala.

Strah pred avstrijsko protiofenzivo.

Naziranje merodajnih italijanskih krogov o poteku vojne proti Avstriji se je jako izpremenilo. V Italiji nihče več ne govori o pohodu v Trst, Ljubljano in na Dunaj, marveč vse navdaja strah, kaj bo, ako začne Avstriji protiofenzivo. To je tudi posledica vojnih uspehov na Balkanu.

63 italijanskih generalov odstavljenih.

Sedaj, ko so vpokojeni generalmajorji Florette, Moro in Rotondi, je število od začetka vojne odstavljenih generalov narastlo na 63. Kvečjemu 12 je bilo vpokojenih vsled bolezni ali ran.

Napoved vojne Nemčiji naj dokazuje italijansko odkritosrčnost.

„Corriere della sera“ se trudi, da bi italijanske zaveznike prepričal, kako poštena je Italija, kako jim je zvesta in vdana in koliko je že žrtvovala. „Corriere“ celo nasvetuje vladi, naj napoved Nemčiji vojno, kar najbolje dokazuje italijansko zvestobo v četverozvezi. Pravi še, da drugače bi utegnila Italija ostati izolirana, kar pa je hotela Italija preprečiti prav z vstopom v vojno; v vojno ni vstopila samo za to, da bi si povečala ozemlje. — Napoved vojne Nemčiji, ta nasvet smo že dostikrat slišali in na papirju imponuje Italijanom, ali vlada ga noče slišati, ker je najbrže mnenja, da ima za enkrat že dovolj opravka z avstrijsko fronto.

Nova italijanska ofenziva.

„Tagesanzeiger“ poroča: Z italijanske fronte dohajajo poročila, iz katerih se da sklepati, da mislijo Italijani na tirolski in soški fronti prijeti novo ofenzivo. S to bi bil v zvezi tudi povratek kralja na bojišče. Za peto bitko ob Soči se pripravljajo Italijani baje že od oktobra dalje.

Ruska ofenziva.

Artiljerijski boji.

Dunaj, 29. januarja.

Mostni okop severozapadno od Uzieczka ob Dnjestru je bil danes zjutraj napaden. Hrabra posadka je vrgla sovražnika nazaj. Polje pred okopom je posuto z ruskimi mrtveci. Nad fronto ob Stripi je priplula včeraj sovražna letalska flotilja; od 11 ruskih letal je naša artiljerija zadela in uničila dve letali, tri pa prisilila, da so se spustila za sovražno fronto na tla. Pri Berestianih ob Stiru so naše poljske straže zavrnille sunke močnejših ruskih poizvedovalnih oddelkov.

Dunaj, 30. januarja.

Nasprotnik je obnovil včeraj čez dan svoje napade na mostni okop severozapadno od Uzieczka. Vsi poskusi, polastiti se okopa, so se ponesrečili vsled hrabrosti braniteljev. Skoraj v vseh delih severovzhodne fronte je ruska artiljerija deloma močno delovala. Tudi težki topovi so na raznih točkah sodelovali.

Ponesrečeni napadi.

Berolin, 31. januarja.

Poskušeni ruski napadi na pokopališče v Vis-

manu ob Aji, zapadno Rige, so se ponesrečili v ognju naše artiljerije in infanterije.

Manjši boji na ruski fronti.

Dunaj, 2. februarja.

Pred mostnim okopom pri Ustiecku smo prisilili sovražnika z minami, da je zapustil svoje sprednje jarke. Na drugih točkah severo-vzhodne fronte so se vršili boji patrolj.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 2. februarja.

Nemški štrafunski oddelki so napadli ob Vjeseluhu, južno Kuhecke Vole (med Stohadom in Storum), silen ruski oddelek ter ga uničili.

Dunaj, 3. februarja.

Severo-vzhodno od Bojana se je ponesrečilo rusko podvzetje proti našim prednjim pozicijam. V vzhodni Galiciji in ob volinski fronti so delovali na obeh straneh letalci. Ena izmed ruskih letalskih flotilj je vrgla 6 bomb na Bučač ter ubila 2 prebivalca, več jih pa ranila. Neka druga letalska skupina je vrgla eno bombo severo-vzhodno od Lucka ter ranila 3 ravno pripeljane ruske vjetnike. Naše letalske skupine so uspešno metale bombe na prostor zapadno od Czortkova in severno od Zbarača. Sicer mestoma topovski boj.

Izpremembra v ruskem ministrskem predsedstvu.

Ruski ministrski predsednik Goremykin je iz zdravstvenih ozirih demisijoniral. Njegova demisija je bila sprejeta in za njegovega naslednika je bil imenovan član dume Stirmer.

Izza francoske fronte.

Poraz Francozov ob reki Somme.

Berolin, 29. januarja.

Severozapadno od pristave La Folie (severo-vzhodno od Neuville) so naskočile naše čete sovražne jarke v širini 1500 m, vjele 237 mož, med njimi 1 častnika ter vplenile 9 strojnih pušk. Pred zadnjič zavzeto pozicijo pri Neuvilleu so se opečevano razbili francoski napadi, pač pa se je posrečilo sovražniku zasesti neko drugo vdrtno. V zapadnem delu Saint Laurenta pri Arrasu smo v naskoku vzeli Francozom neko skupino hiš. Južno od Somme smo zavzeli vas Friese in kakih tisoč metrov južnih pozicij. Francozi so pustili v naših rokah 12 častnikov in 927 neranih mož ter 13 strojnih pušk in 4 metala min. Bolj proti jugu pri Lionsu je vdrl neki naš poizvedovalni oddelek do druge sovražne črte, vjel nekaj mož in brez izgub vrnil v svoje pozicije. V Champagni živahni artiljerijski boji in boji z minami. Ob višini pri Combresu je neka francoska razstrelba napravila malo škode na naših najsrednejših jarkih. Z velikimi izgubami se je moral sovražnik po poskusu, zasesti vdrtno, umakniti. Pri Apremontu so naši obrambni topovi zbili neko sovražno letalo. Voditelj je mrtev, opazovalec težko ranjen. Zračni napad na Freiburg v noči 28. t. m. je napravil le malo škode; 1 vojak in 2 civilista sta ranjena.

Berolin, 30. januarja.

Ob cesti Vimy—Neuville in južno od nje je trajal boj za posest pozicije, ki smo jo osvojili. Francoski napad je bil odbit. Južno Somme osvojena pozicija je 3500 m široka in 1000 m globoka. V cellem smo vjeli 17 častnikov ter 1270 mož, med njimi nekaj Angležev. Francozi so poskusili slaboten protinapad, ki smo ga z lahkoto odbili. V Champagni je prišlo od časa do časa do živahnih artiljerijskih bojev. Na ostalih frontah je megleno vreme otežkočalo streljanje. Proti večeru so pričeli Francozi pri jasnem vremenu živahno obstreljevati našo fronto vzhodno od Pont à Mousson. Prodiranje sovražnih pehotnih oddelkov smo brezuspešili.

Berolin, 31. januarja.

Svoje nove jarke v okolici Neuville smo obdržali navzlic francoskim poskusom jih zopet osvojiti. Število severo-zapadno pristave La Folie vjetih sovražnikov se je zvišalo na 318, plen pa na 11 strojnih pušk. — Proti poziciji, ki smo jo dne 28. januarja južno reke Somme vzeli francoskim četam, so naperili Francozi opetovane strelske napade. Delovanje artiljerije je trpelo splošno vsled meglenega vremena. V odgovor za to, ker so francoski aeroplani bombardirali odprto, izven operacijskega ozemlja se nahajajoče mesto Freiburg, so naši zrakoplovi preteklo dve noči napadli trdnjavo Pariz z očitno ugodnim uspehom.

Bombe na Pariz.

Pariz, 30. januarja.

„Agence Havas“ javlja: V gosti megli se je pojavil v soboto proti 11. zvečer neki zeppelin ter vrgel na Pariz več bomb, ki so zahtevale precej mnogo žrtv. Na eni točki je bilo 15 oseb ubitih, na drugem kraju 1 mož in 3 ženske; ena hiša je bila razrušena. Tudi sicer je bilo napravljene mnogo materialne škode. Lov aeroplanov na zeppelin

je bil zaman. Do 1. ure ponoči se je nahajal Pariz popolnoma v temi.

Napad nemških Zeppelinov na angleška mesta.

Berolin, 1. februarja.

Eno naših zračnih brodovij je v noči od 31. januarja na 1. februar metalo razstrelne in vžigalne bombe na doke, pristan in tovarne v Liverpoolu in pri Liverpoolu ter v Birkenheadu, dalje na železarne in plavže v Manchesteru, na tovarne in plavže v Nottinghamu in Sheffieldu ter na velike industrijalne naprave ob Humberju in pri Great Yarmouthu. Povsod se je pokazal močni učinek z velikimi eksplozijami in hudimi požari. Ob Humberju je bila ena baterija prisiljena, umolkneti. Na vseh krajih so zračne ladje močno obstreljevali, ne da bi jih bili zadeli. Vse zračne ladje so se vzlic močnemu protidelovanju v dobrem stanju vrnile.

Boji na Flanderskem.

Berolin, 1. februarja.

V noči 31. januarja so pokusili mali angleški oddelki napad na naše postojanke zapadno Mesinosa (Flandrsko). Vsi so bili odbiti, ko se jim je bilo posrečilo, vdreti in enem mestu v naše jarke. Pri Fricourtu, vzhodno Alberta, smo zabranili sovražniku, zasesti vdrtno, ki jo je bil razstrelil. Severno od tod so nemške patrulje vdrle v angleške postojanke in se z nekaterimi vjetniki vrnile, ne da bi imele kake izgube. Južno Somme so Francozi v boju z ročnimi granatami izgubili še dalje tal.

Berolin, 2. februarja.

Sovražna artiljerija je bila zelo živahna v posameznih odsekih Champagne in vzhodno od Saint Dieu (v Vogezih). Sovražnik je zopet obstreljeval mesto Lens. Neko francosko veliko letalo je padlo od našega obrambnega ognja zadeto, jugo-zapadno od Chauny na tla. Letalci so ranjeni in vjeti.

Berolin, 3. februarja.

V Flandriji je sovražna artiljerija ljuto odovarjala našemu, na širši fronti izvrševanemu obstreljevanju sovražnih pozicij. Severo-zapadno od Hullucha smo zasedli dve pred našo fronto od Angležev razstreljeni vdrtni. V okolici Neuville je stopnjeval v popoldanskih urah sovražnik svoj artiljerijski ogenj do velike ljutosti. Tudi na drugih točkah fronte so se razvili živahni artiljerijski boji, v Argonah pa boji z ročnimi granatami. Naši letalci so v okolici Peronne sestrelili neko angleško in francosko bojno letalo. Trije letalci so mrtvi, francoski opazovalec je težko ranjen.

Šef nemškega admiralskega štaba o angleški blokadi.

Admiral Holtzendorff, šef nemškega admiralskega štaba se je izrazil glasom „Vossche Zeitung“ napram poročevalcu nekega ameriškega brzojavnega urada tako-le:

Efektivna blokada Nemčije je izključena. Anglija nikakor ne more podvzeti trgovine med Švedsko, Dansko in Nemčijo. Že štiri tedne ni imel noben angleški podmorski čoln prav nobenega uspeha v Vzhodnjem morju in rusko brodovje leži zamrznjeno v ruskih pristaniščih. Vprašajte vsakega švedskega trgovca, vprašajte Švedce v Berlinu, vprašajte vsakega, ki pozna razmere v Vzhodnjem morju, in vsi bodo povedali, da je trgovina med obema državama normalna. Ker angleška blokada naših vzhodnomorskih pristanišč sploh ne pride v poštev, bi bila efektivna blokada samo bluf. Namen Anglije v tej vojni je — kar so njeni državniki opetovano izjavili, — razbiti Nemčijo in uničiti našo trgovino. Po 18 vojnih mesecih se Angliji ni posrečilo niti eno niti drugo in se ji tudi ne bo posrečilo. Njena efektivna blokada ne bo imela prav nobenega učinka na naše vojaške odločitve. Že dolgo smo se preskrbeli za vsak slučaj potrebe.

Angleški delavci za vlado.

Delavska konferenca v Bristolu je z 1.405.000 glasovi sprejela predlog, ki dovoli delavskim zastopnikom vstopiti v koalicijski kabinet. Drugi predlog, da naj zastopniki delavske stranke v koalicijskem ministrstvu ostanejo isti, ki so delavstvo zastopali do sedaj, je bil sprejet z 1.127.000 glasovi.

V Orijentu.

Rusko poročilo iz Kavkazije in Perzije.

28. januarja. Kavkazija. V boju v pokrajini zapadno od Melasgerta smo uničili veliko turško kolono, vjeli 17 častnikov in 274 Askarov ter vplenili mnogo orožja, municijskih voz in nekaj deset tisoč kartuš. Sovražnika zasledujoči oddelki so vdrli v mesto Chnyskala ob cesti med Erzerumom in Mušom (65 km jugovzhodno od Erzeruma), vjeli več Turkov ter vplenili velike zaloge municije in živil, namenjenih za Turke. Turki so zbežali v smeri na Muš. — Perzija. Južno od Urmijskega jezera smo odbili močne turške čete; med zasledovanjem umikajočega se sovražnika smo vjeli

mного Kurdov, vplenili mnogo orožja, municije, sanitetnega materiala in nekaj tisoč glav živine. Jugovzhodno od Hamadana v okolici Kandelianskega prelaza smo vrgli sovražnika v južni smeri nazaj.

Turško uradno poročilo.

29. januarja. Fronta v Iraku. Nobene pomembne izpremembe. V okolici kraja Felahil smo iz zasede popolnoma uničili sovražni poizvedovalni oddelk 16 mož. Ravno tam so Mudžahidi vzeli sovražniku kakih tisoč velblodov. — Kavkazija. Boji prednjih straž so potekali za nas ugodno. V centru smo v napadu zopet zavzeli pozicijo, ki jo je bil sovražnik z močnimi četami zasedel. — Dardenele. Neka sovražna oklopnica je izstrelila včeraj nekaj bomb proti obali pri Sedilbahru ter se nato umaknila.

Poraz vstašev v Maroku.

Pariz, 29. januarja.

Agence Hayas javlja iz Taze v Maroku: Francoske čete so presenetile dne 27. januarja taborišče agitatorja Abdula Maleka ter so je popolnoma razdejale. Abdul Malek je pobegnil.

Uspehi nemških podmorskih čolnov v Sredozemskem morju.

Berolin, 29. januarja.

Wolffov urad poroča 29. januarja: Neki naš podmorski čoln je uničil 18. t. m. angleški armirani transportni parnik „Marere“ v Sredozemskem morju in 23. t. m. neki angleški parnik za prevažanje čet v Solunskem zalivu.

Dne 17. t. m. ob 10. dopoldne je ustavil neki podmorski čoln 150 morskih milj vzhodno od Malte neki parnik za prevažanje čet v Solunskem zalivu. Parnik je imel holandsko zastavo in na sprednjem delu napisano ime „Melanie“. Parnik se je ustavil, signaliziral: „Ustavil sem se“ ter poslal proti podmorskemu čolnu svoj čoln. Ko se je nato podmorski čoln približal, da pregleda papirje parnika, so začeli s parnika s holandsko zastavo naenkrat iz več topov in strojnih pušk živahno streljati na podmorski čoln in so ga skušali povoziti. Podmorskemu čolnu se je posrečilo samo na ta način, da se je hitro potopil, rešiti tega napada proti mednarodnemu pravu.

Sultan nemški feldmaršal.

Carigrad, 30. januarja.

Povodom svojega rojstnega dneva je imenoval nemški cesar sultana za feldmaršala nemške armade.

Carigrad, 31. jannarja.

Fronta v Iraku. V okolici Felahija od časa prenehajoč infanterijski in artiljerijski ogenj. Pri Kut el Amari mir. — Kavkazija. Spopadi brez pomena. — Ob Anatolski srednjemorski obali je neka sovražna vojna ladja med Fineko in Makrijem nasproti otoku Castellorizo v noči na 27. januar izkrcala sovražni oddelk, ki je pod topovskim ognjem one vojne ladje cerniral ves Endepli ter vjel nekaj uradnikov in del posadke.

Carigrad, 1. februarja.

Kavkaška fronta. Zavrnili smo sovražni bataljon, ki je napadel neko našo prednjo stražo v centru. Imel je 200 mrtvih in ranjenih. — Na ostalih frontah nobenih izprememb.

Carigrad, 2. februarja.

Dardanelska fronta. Dne 31. januarja zvečer je oddala neka križajka na višini Teke Burnu 12 strelov na okolici Sedil Bahra ter se nato odstranila. Z ostalih bojišč ni prispelo nobeno važno poročilo.

Samomor turškega prestolonaslednika.

Iz Carigrada poročajo uradno: Prestolonaslednik princ Jusuf Izzedin effendi je izvršil dne 1. februarja ob pol 8. zjutraj v svoji palači v Zingirli keju zaradi bolezni samomor. Prerezal si je žile na levici. Jusuf Izzedin je bil 62 let star ter stric sedanjega sultana. Prestolonasledniške pravice so prešle sedaj na sultanovega nečaka Abdula Hazi-za Kana.

Amerika in Evropa.

Prekinjenje diplomatskih stikov med Ameriko in Nemčijo?

Berolin, 1. februarja.

Pred dvema dnevi je poročal Reuterjev urad iz Amerike, da je pričakovati prekinjenja diplomatskih stikov med Berlinom in Washingtonom, če Nemčija ne bo dala v najkrajšem času zadovoljujočih zagotovil glede zadeve „Lusitanije“. Podobno so se izrazile „Times“, ki so naglašale, da sicer ni bil stavljen ultimatum, da se je pa washingtonska vlada branila nadaljevati zaupne razgovore o zadevi „Lusitanije“, ki so se vršili med državnim tajnikom Lansingom in nemškim veleposlanikom Bernstorffom.

Res je, da je dospelo 29. januarja sem brzojavno poročilo iz katerega izhaja, da do sedaj ni bilo mogoče priti na podlagi ustmenega zaupnega

razgovora do obe stranki zadovoljujočega sporazuma o zadevi „Lusitanije“. Naročila za veleposlanika, vsled katerih je upati na končni sporazum, so se danes brzojavno odposlala.

Amerika in ententa.

Reuter poroča iz Washingtona, da je popolnoma gotovo, da bi predsednik Wilson ne dopustil prepovedi izvoza municije.

Ameriško časopisje pravi, da se glede prepovedi izvoza municije boji ameriška vlada konkurence Japonske, vsled česar bi se tudi stališče Japonske izredno izboljšalo.

Wilson je baje v Pittsburgu v nekem govoru izjavil to-le: Svet je v ognju in iskre padajo na vse strani. Ko bi videli ljudje brzojavke, ki jih dobiva dan na dan, bi spoznali, kako težko je za njega ohraniti mir. Amerika pa naj se ne pripravi na napadalno vojno, marveč na narodno obrambo. Nevarnost je resna.

Resna napetost med Ameriko in Nemčijo.

Med Ameriko in Nemčijo je menda postalo nekoliko kritično. Že govori prezidenta Wilsona na raznih volilnih shodih, da se znajo zunanje politične razmere resno premeniti, so vzbudili pozornost, zlasti ker je Wilson obenem zahteval veliko svoto za oboroženje Amerike. Skoro ob istem času je poročal Reuterjev biro, da bodo najbrž pretrgane diplomatske zveze med Ameriko in med Nemčijo, dočim je „Times“ razglasilo, da je konec zaupnim pogajanjem med nemškim poslaniškim grofom Bernstorffom in ameriškim državnim tajnikom Lansingom. Bistvo razpora je to, da Nemčija za znano potopljenje ladje „Lusitanije“ neče dati takega zadoščenja, kakor ga zahteva Amerika. Nemčija je pač sprejela veliko večino ameriških zahtev v tej stvari, odklanja pa zahtevano izrečno priznanje, da se je s potopom „Lusitanije“ pogazilo mednarodno pravo. Dne 1. t. m. je nemška vlada poslala svojemu poslaniku v Washingtonu zadnje instrukcije. Njih vsebina ni razglašena, ali iz nemških listov je spoznati, da se v Nemčiji pripravljajo na vsak slučaj. „Vossische Zeitung“ pravi, da se Nemčija ne vdaja nobenim iluzijam „Lokalanzeiger“ pa piše, da je položaj jako resen, da je Nemčija za ohranitev miru z Ameriko storila, kar je mogla, in da je ne bo zadela nobena krivda, če se stvari drugače zasučejo.

DNEVNE VESTI.

Odlikovanje. Cesar je odlikoval predsednika deželnega in gospejnega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko, okrajnega glavarstva v p., Gustava del Cotta, s častnim znakom Rdečega križa prvega razreda z vojno dekoracijo.

Dobrodelni koncert v Kranju. Gospod c. kr. okrajni sodnik Oskar Dev je priredil v Kranju tekoči sedanje vojne že tri krasno uspele koncerte, katerih čisti dobiček je določen zgolj v vojne namene. Povsem različni tako po vsebini, kakor po obliki proizvajajočih močeh so bili vsprejeti teh koncertov. Med tem, ko je pritegnil prireditelj k obema prejšnjima koncertoma deloma tudi domače izvajalce pevskih točk, le poklical to pot v Kranj naše najboljše slovenske glasbene umetnike. Ker nam je za prihodnjo številko obljubljena natančnejša strokovna ocena tega dobredelnega koncerta, zato se omejimo danes v splošnem samo na najvažnejše. Gospica Dana Koblarjeva, koncertna pianistinja, je dokazala ob težki Lisztovi in Chopinovi skladbi izredno ročno spretnost in globoko zamišljeno igro, kar je bilo za mlado umetnico tem lažje, za nas pa tem večjega užitka, ker je igrala na pamet in brez not. Koncertni in operni tenorist gospod Josip Rijavec nas je prepričal v vseh osmih solospievih, da razpolaga s hvalevredno pevsko šolo z odličnim glasom. Milina in kristalna glasovna čistost zlasti v visocini, s katero se lahko igra kakor mu ljubo, mu dajeja že sedaj prvenstvo celotno med našimi koncertnimi tenoristi. Kadar obvlada v isti meri še jasnejše izgovarjanje, tedaj mu je sigurno zajamčena najsijajnejša prihodnost. Fin in čuteč v umetniškem izvajanju na goslih se nam je predstavil kot solist tudi tukajšnji gospod vojaški zdravnik, ki nam je dobro znan kot virtuoz še iz predzadnjega koncerta. Ljubljanski kvartet Kozina, Dermelj, Završan, Kragelj je izpričal z moškimi zbori, kaj vse vzmorejo izšolani glasovi s popolnoma naštudiranimi težjimi skladbami. Naši moderni, ustvarjajoči umetniki — skladatelji: Adamič, Dev, Michl, Mirk in Lajovic so prišli po teh poizvajajočih koncertnih umetnikih na svečnico v Ljudskem Domu v Kranju do popolne veljave. Če se spomnimo istočasno še na sopranistino gospo Miro Costaperaria Dev, znano zlasti iz predzadnjega koncerta, tedaj trdimo z radostjo in s ponosom, da so nam dali in vzgojili posrednje in neposrednje vse te prvovrstne glasbene umetnike predvsem naša ljubljanska „Glasbena Matica“ in dunajski „Novi Akordi“. — Da je bila dvorana natičeno polna domačinov, začasno tu se nahajajočih častnikov in glasbo ljubečih izletnikov iz Škofje Loke, Tržiča in Radovljice, je umetnikom, slovenski moderni glasbi in prireditelju gotovo v največjo čast in prijetno zadoščenje.

Umr! je včeraj nenadoma v Kranju gospod Ivan Hübl, c. kr. višji komisar finančne straže v. p. Naj v miru počiva!

Razglas radi prometa na cestah. Podpisano c. kr. okrajno glavarstvo je v ta namen, da se uredi promet na cestah že od početka sedanje vojne izdalo več razglasov in pozivljalo, da se naj drži vsakdo obstoječih cestnopolijskih predpisov, ker bo v nasprotnem slučaju strogo kaznovan. Dasi je okrajno glavarstvo zadevne predpise večkrat objavljalo in v posledku kazenskih postopanj nalagalo najobčutnejše denarne globe, kakor tudi zaporne kazni, je vendar opazati, da se določbe cestnopolijskih predpisov povsem premalo upoštevajo. Zlasti se množe slučajji, da so vozovi ponoči nerazsvetljeni, da spi voznik na vozu, da se ne drže vozovi leve strani ceste i. t. d. Taki in enaki prestopki so že o mirovnem času, tem bolj pa v sedanjem vojnem času neodpustljivi. Okrajno glavarstvo opozarja vnovič v to z največjo resnostjo na določbe cestnopolijskih predpisov, kakor so se že v več tukajšnjih razglasih objavljali in dostavlja da bo doletela odslej, vsakogar, ki bo

spoznan krivim, ne več denarna ampak takoj zaporna kazen in ne samo zapor 24 ur, ampak takoj zapor najmanj enega tedna. To se daje tem potom v svrhu ravnanja in v svarilo na vsesplošno vednost. C. kr. okr. ogavarstvo v Kranju.

Gledališko društvo na Jesenicah priredi v nedeljo, dne 6. februarja 1916 v dvorani pri „Jeleni“ na Savi igrokaz „Izdajalec“. Začetek točno ob pol 3. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži: I. prostor K 1.60, II. prostor K 1.20, III. prostor K 1.—; stojišča 60 vinaarjev. Čisti dobiček je namenjen v prid oslepelim vojakom.

Opozorjamo sl. občinstvo na današnji inserat kino „Ideal“, ki je prvovrstno in najstarejše kinematografsko podjetje v Ljubljani in ki vedno prinaša najnovejše filme.

Umr! je v Ljubljani v visoki starosti 87. let gospa Pavlina Kaltenegger plem. Riedhorst, rojena Pongratz, vdova nekdanjega deželnega glavarja kranjskega in finančnega prokuratorja ter mati gospoda dvornega svetnika Oskarja viteza Kalteneggerja.

Stoletnica Mirka Bogovića. Dne 2. februarja

je poteklo sto let, kar se je narodil v Varaždinu najplodovitejši književnik ilirske dobe Mirko Bogović. Najpopularnejši njegovi drami sta: „Frankopan“ in „Matija Gubec“. Narodno gledališče v Zagrebu je proslavilo Bogovićeve jubilej z vpriporitvijo tragedije slovensko-hrvatskega kmeta-kralja „Matije Gubca“.

Ustreljene srbske kmetice. „Beogradske Novine“ poročajo: Nemško vojno sodišče v Jagodini je obsodilo tri srbske kmetice, sestre Mileno, Milico in Adjo Veselinovič na smrt, ker so ubile nemškega orožniškega podčastnika Hahna. — Sodba je bila izvršena dne 12. januarja.

Morilec grofa Potockega. Maloruski visokošolec Miroslav Sičinski je svoj čas umoril gališkega namestnika grofa Andreja Potockega. Posrečilo se mu je pobegniti iz zapora in ni bilo mnogo let nič slišati o njem. Pred kratkem so ga iztaknili v Ameriki in ga postavili pred oblast, ki razsoja o priseljencih. Avstrijska vlada je zahtevala, naj ji Amerika izroči Sičinskega. Rečena oblast pa je izrekla, da je Sičinskega smatrati za političnega zločinca in da ga vsled tega ne izroči.

V
i
i
a
m
v
o
s
s

?

10

Razširjajte naš list.

Štev. 226.

Razglas.

Mestno županstvo v Kranju oddaja potom javne dražbe v zakup samosvoja ribarska okraja št. 12 in 14 za dobo 10 let, to je od 15. februarja 1916 do 15. februarja 1926.

Javna dražba prej navedenega ribolova se vrši dne 8. februarja 1916 ob 10. uri dopoldan v občinski pisarni.

Zakupni pogoji so na vpogled v pisarni mestne občine.

Mestno županstvo v Kranju,

dne 26. januarja 1916.

Župan:

F. Polak l. r.

„Kino Ideal“, Ljubljana.

Prednaznanilo velikih učinkovitosti za prihodnje dni.

Najizbornejše izmed najboljšega.

Danes, sobota 5. do ponedeljka 7. t. m.:

Mož z 9 prstmi.

Nordisk - detektivska učinkovitost.

Torek, 8. do petka 11. t. m.

Kopališčna miška.

Izborna veseloigra iz morske kopelji.

Eremit. Igrokaz. Dve veliki učinkovitosti.

Sobota, 12. do ponedeljka 14. t. m.

Velika detektivska učinkovitost z Joe Deebs.

Obrazovni zakon.

Boljše kot „Tajni sekretar“. (Primerno.)

! Za zimo! Naistarejša trgovina Ferd. Sajovic v Kranju (poprej J. C. Pleiweiss) priporoča svojo bogato zalogo

sukna, zimskih modnih blagov, barhentov za ženske bluže in obleke, pike, belih in višnjevih barhentov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pletl najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Zimske moške in ženske srajce, jopice in hlače.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu, kot pristni želodčni likér

FLORIAN

Zahtevajte pristni „FLORIAN“

Zavračajte ponaredbe!

Blizu in daleč Vse ga pozná Kdor ga imá, Ima zdravje domá!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

brez odbitka rentnega davka.

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad nad K 800.000.